

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni din 26 aprilie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în privința inculpatului

*Săcara Vasile Xxxxx, născut la
xx xxxxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxx, r-
nul Xxxxxxx, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>28.10.2016 – 26.04.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.05.2017 – 04.07.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.09.2017 – 07.11.2017.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 26 aprilie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Săcara Vasile Xxxxx a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 1 an, cu obligarea *de a nu conduce mijloace de transport în absența permisului de conducere.*

2. Instanța de fond a constatat că la 30 aprilie 2016, orele 14.30, conducând motocicletă „MT”, număr de înmatriculare XXXXXXXX, pe traseul central din s. Cruglic, r-nul Criuleni, cu o viteză de aproximativ 60 km/h, având o concentrație de alcool în aerul expirat de 0,85 mg/l și în sânge de 1,59 g/l, fiind astfel în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, încălcând prevederile pct. 45 alin. (1) lit. a), b), c), d) și alin. (2), pct. 46 lit. c), pct. 47 alin. (1) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, unde este stipulat, că conducătorul de vehicul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, să țină seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de situația rutieră care s-a exprimat prin aceea că se deplasa pe un traseu central și afară ploua, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța la trafic, la fel conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează cu motocicletă fără ataș, conducătorul automobilului nu a redus viteza sau chiar să oprească, reieșind din starea carosabilului, starea de ebrietate și de faptul că pe motocicletă se afla un pasager, nu a stopat dar a continuat deplasarea mai departe, în rezultatul cărui fapt a pierdut controlul motocicletei și s-a tamponat în gardul lui Guțu L., iar pasagerul Ciorba N. a primit vătămări corporale grave sub formă de plagă contuză pe cap, excoriații pe abdomen, fractura femurului stâng în porțiunea medie cu deplasare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece probele administrate i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-77, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, că circumstanțe agravante nu s-au stabilit, cele atenuante fiind recunoașterea vinovăției, că inculpatul nu are antecedente penale, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

3. Procurorul în Procuratura Criuleni, Ivan Rapeșco, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 4 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Apelantul a invocat, că prima instanță a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, aplicând inculpatului o pedeapsă prea blândă, astfel, nefiind realizat scopul pedepsei penale.

Având la bază circumstanțele menționate, nu poate fi vorba de careva corectare a condamnatului, deoarece există riscul comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni în timpul ispășirii pedepsei blânde, care i-a fost numită. Totodată, infracțiunea de care este învinuit inculpatul a fost comisă în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Astfel, în coraport cu *prezența circumstanțelor agravante*, instanța a aplicat o pedeapsă prea blândă inculpatului, însă doar o pedeapsă cu executare reală a închisorii, va atinge scopul legii penale de reeducare a inculpatului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Săcara Vasile Xxxxx a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

Instanța de apel, a reținut că prima instanță, la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de circumstanțele reale și personale, cum ar fi: caracterul și gradul de pericol social și prejudiciabil al infracțiunii, conform prevederilor art. 16 Cod penal, care se referă la infracțiuni grave, de personalitatea infractorului, că nu are antecedente penale, a comis pentru prima dată o infracțiune și că la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află.

Circumstanțe atenuate la examinarea cauzei s-au stabilit: recunoașterea de către inculpat a vinei și căința sinceră, solicitând examinarea cauzei în baza probelor acumulate la faza urmăririi penale în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat. Circumstanțe agravante, n-au fost stabilite.

Însă, la numirea pedepsei, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 75 Cod Penal, ce ține de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate, asupra corectării și reeducării vinovatului și i-a numit o pedeapsă prea blândă în coraport cu fapta săvârșită de inculpat.

Nu s-a luat în considerație faptul, că infracțiunea săvârșită de inculpat face parte din categoria infracțiunilor care atentează asupra securității circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, având un pericol deosebit pentru societate și faptul, că acesta, conducând motocicleta în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, nu a redus viteza, nu s-a oprit reieșind din starea carosabilului, n-a ținut cont de faptul că pe motocicletă se afla un pasager, nu a stopat, dar a continuat deplasarea mai departe, în rezultatul cărui fapt a pierdut controlul motocicletei și s-a tamponat în gardul cet. Guțu L., iar pasagerul Ciorba N. a primit vătămări corporale grave sub formă de plagă contuză pe cap, excoriații pe abdomen, fractura

femurului stâng în porțiunea medie cu deplasare, va influența la stabilirea pedepsei inculpatului.

Astfel, pedeapsa numită de instanța de fond sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 4 ani, cu suspendarea executării pedepsei închisorii, în temeiul art. 90 din Codul penal pe un termen de probațiune de doar 1 an, este insuficientă pentru îndreptarea și corectarea inculpatului, or, termenul de 1 an de probațiune nu-l v-a îndrepta și corecta pe inculpat.

Totodată, se reține că instanța de fond i-a aplicat inculpatului obligațiunea *de a nu conduce mijloace de transport în absența permisului de conducere*, care nu este prevăzută de alin. (6) al art. 90 Cod penal, or, lista obligațiilor conținute în alin. (6) al art. 90 Cod penal este exhaustivă și nu pot fi aplicate alte obligațiuni decât cele prevăzute în acest alineat, deci această stipulare urmează a fi exclusă din sentință.

5. Procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii, cu menținerea sentinței în partea stabilirii pedepsei cu închisoare dar cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilire a duratei și quantumului pedepsei, în cazul stabilirii pedepsei cu aplicarea art. 90 Cod penal, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit cărui sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel.

Totodată, dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanțele să indice motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria celor grave pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii pe un termen de la 4 la 8 ani.

Această infracțiune a fost comisă cu admiterea din partea inculpatului a unui șir de acțiuni intenționate, neglijând cerințele legii, conducând motocicleta în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat. Aceste circumstanțe dovedesc incontestabil că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de mențiunea din rechizitoriu că: *„circumstanțe prevăzute de art. 77 Cod penal, ce agravează răspunderea învinuitului Săcara Vasile, nu s-au stabilit” (f.d. 91)*, de circumstanțele atenuante cum ar fi că inculpatul nu are antecedente penale iar partea vătămată nu are careva pretenții față de el, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat

decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul procurorului, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de acuzator, că s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârilor, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este neîntemeiat, el urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în privința inculpatului Săcara Vasile Xxxxx, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun